
AVRUPA'NIN 'YABANCI SAVAŞÇILAR' ENDİŞESİ

19.02.2018

Deutsche Welle (17 Şubat 2018)

Suriye ve Irak'ta, IŞİD'e büyük darbe vuruldu. Ancak DW Türkçe'ye konuşan uzmanlar, IŞİD ideolojisinin ve geri dönmekte olan yabancı savaşçıların, büyük tehdit oluşturduğu konusunda uyarıyor.

ABD öncülüğündeki uluslararası koalisyon, Irak ve Suriye'deki askeri operasyonlarıyla, IŞİD'in kontrolündeki toprakların büyük bölümünü geri almayı başardı. Ancak uzmanlar, IŞİD'in ideolojisinin ve ülkelerine geri dönmekte olan "yabancı savaşçıların" Avrupa için büyük bir tehdit oluşturmaya devam ettiği uyarısında bulunuyor.

DW Türkçe'ye konuşan Brüksel merkezli Egmont Uluslararası İlişkiler Kraliyet Enstitüsü'nden kıdemli araştırmacı Thomas Renard, terör örgütü IŞİD'e karşı kesin başarı sağlandığı sonucuna varmak için henüz erken olduğunu vurguladı.

Renard, "IŞİD'in bölgesel karargahı Suriye'deydi, askeri gücü kırılmış olsa da, hala küçüksenemeyecek bir bölgede varlık gösteriyor, dünyanın pek çok bölgesinde de aktif uzantıları var. Küresel cihatçı akımlarla mücadelede çok da büyük bir ilerleme kaydedemedik" diye konuştu.

Avrupa Demokrasi Vakfı Kıdemli Danışmanı Demir Murat Seyrek'e göre de IŞİD'in bittiğini söylemek gerçekçi değil.

IŞİD'in Suriye ve Irak'ta tamamen yok olacağına ihtimal vermediğini kaydeden Seyrek, "Zaten Libya'da çok aktif hale gelmiş, Afganistan'da da çok fazla örgütlenmiş durumdalar. IŞİD bitse bile ideoloji ve destekçileri var olduğu müddetçe, yeni bir isimle yeni cihatçı akımlar ortaya çıkacaktır" görüşünü kaydetti.

Yabancı savaşçılar endişesi

Suriye ve Irak'ta IŞİD'le askeri mücadele sürerken, birçok Avrupa ülkesinde güvenlik birimleri, ülkelerine geri dönen veya dönmekte olan IŞİD'lileri tespit etmeye, şüphelileri takip altına almaya çalışıyor.

Demir Murat Seyrek, yabancı savaşçıların ne kadarının Avrupa'ya döndüğü ya da dönebileceği konusunda net rakamlar ve sağlam tahminler olmadığını belirtirken, şu noktalara dikkat çekti:

"Libya'ya, Afganistan'a savaşmaya devam etmek için gidenler var. Avrupa'ya geri dönmüş olup, fark edilmeyenler var. Bir de çocukken aileleriyle Suriye'ye gidip şimdi 14-15 yaşında dönenler var.

Onlarla ilgili ne yapılacağı, ailelerinden alınıp alınmayacağı, terörist muamelesi yapıp yapılmayacağı da henüz bilinmiyor. Avrupa'da yabancı savaşçılarla ilgili kafa karışıklığı halen devam ediyor, somut bir strateji ve planlama yok."

Türkiye kilit önemde

Suriye'ye komşu olan Türkiye'nin, yabancı savaşçılar konusunda önemli bir geçiş ülkesi olması nedeniyle, Avrupa ülkeleri açısından Türkiye ile güvenlik alanında işbirliğini geliştirmek kritik önem taşıyor.

Egmont Enstitüsünden Thomas Renard, yabancı savaşçıların tespit edilmesi, gerektiğinde tutuklanmaları ve geri gönderilmeleri süreçlerinde Türkiye ile işbirliğinin olağanüstü büyük bir öneme sahip olduğunu vurgularken, bu alanda yaşanan güçlükleri şöyle anlattı:

"Süreci zorlaştıran Türkiye'nin Avrupa tutuklama kararlarını tanımaması, uygulamaması. Pek çok Avrupa ülkesi Türkiye ile ikili düzeyde işbirliği arayışında. Fransa ile Türkiye görece daha derin ve sistematik bir işbirliği içerisinde. Almanya benzer bir işbirliği zemini oluşturmakta çok güçlük çekti. Belçika, Türkiye ile kağıt üzerinde çok güçlü bir uzlaşuya vardı ama diplomatik ilişkilerin kötüye gitmesi halinde etkilenebilecek süreçler, bağlayıcılığı yok."

Terör tanımı konusunda farklılıklar

Türkiye ile AB arasında terörün tanımı, terörle mücadelede öncelikler gibi konularda yaşanan görüş ayrılıkları, yabancı savaşçılar ile mücadelede daha yakın bir işbirliğini zorlaştıran faktörler.

AB ülkelerinin bir çoğu, önceliği IŞİD tehdidiyle mücadeleye verirken, Suriye'ye giderek PYD ve askeri kolu YPG'nin saflarında IŞİD'e karşı savaşan ve daha sonra Avrupa'ya geri dönen yabancı savaşçılarla ilgili soruşturmalar açmıyor.

Thomas Renard, Avrupa ülkelerinin tutumuna, "AB'de son yıllarda yabancı savaşçılar tanımının yabancı cihatçı savaşçılar ile sınırlandırılması yönünde eğilim var, tehdit algılaması farklı" sözleriyle açıklık getirdi.

"Doğru ya da yanlış bulabilirsiniz, hata olarak da değerlendirebilirsiniz ama mevcut durum bu" diyen Renard, şu değerlendirmeyi yaptı:

"BM Güvenlik Konseyi'nin yabancı savaşçılar ile ilgili kararı ya da AB'nin terörizm ile ilgili 2016 yılındaki direktifinin uygulanması, fiilen cihatçı savaşçılarla sınırlandırıldı. En çok Almanya'dan, ama tabii ki pek çok Avrupa ülkesinden, hiç de azımsanamayacak sayıda kişi, Kürt milisleriyle birlikte savaşa katıldı. Bu bir gerçek ve evet bu milisler PKK ile bağlantılı, PKK da AB'nin terör örgütleri listesinde. Teorik olarak cihatçı yabancı savaşçılar gibi onlar da yabancı savaşçılar kategorisinde değerlendirilmeli. Ama bu şu ana kadar söz konusu olmadı."

Afrin hareketinin etkisi

Birçok AB ülkesi gibi Amerika Birleşik Devletleri (ABD) de, PYD ve askeri kolu YPG'yi, bölgede IŞİD'le

mücadelede önemli bir aktör olarak görüyor.

Türkiye'nin PYD'nin bölgeden çıkarılması için Afrin'e düzenlediği ve Menbiç'e genişletmeyi hedeflediği askeri hareket hakkında birçok uzman, bunun, IŞİD ile mücadeleyi zayıflatabileceği endişesini dile getiriyor.

Demir Murat Seyrek ise "Kanımca IŞİD ile mücadeleyi baltalamak gibi bir düşünce Türkiye'nin aklının ucundan bile geçmiyordu" görüşünü dile getirdi. Türkiye'nin, kendisini doğrudan hedef alan bir tehdit gerekçesiyle bu hareketi düzenlediğini açıkladığını hatırlatan Seyrek, şöyle devam etti:

"Ayrıca Türkiye'nin, Fırat Kalkanı sırasında da IŞİD'e karşı mücadeleye verdiği katkısı açık. Bu arada, ABD'nin dediği gibi Suriye Demokratik Güçleri ile PYD aynı şey değilse ve Türkiye'nin bu operasyonu yapma nedeni Afrin'deki PYD ise, mantıken IŞİD ile mücadeleye gölge düşürmüyor olması gerekir. Ama eğer bu güç, büyük ölçüde PYD'den oluşuyorsa ve Afrin'e dönüp yardım etmeye heveslendiyseler işte o ayrı."

Egmont Enstitüsü'nden Thomas Renard ise, "Uluslararası koalisyon ile koordineli yürütülmeyen Afrin hareketiyle Suriye'de yeni bir cephenin açılması, uluslararası koalisyonun bölgede istikrarı sağlama hedefine çok da katkı sağlamayacaktır" şeklinde konuştu.

Değer Akal

© Deutsche Welle Türkçe

Kaynak/Source: